

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Saralievové a soudců JUDr. Michala Fridricha a JUDr. Kláry Bernardové v právní věci žalobce: **Imex Group, s. r. o.**, IČ 25829050, se sídlem Nádražní 1258/22, Ostrava, zast. JUDr. Radkem Ondrušem, advokátem, se sídlem Bubeníčková 502/42, Brno, proti žalovanému: **Česká republika**, jednající **1) Ministerstvem obrany**, se sídlem Tychonova 1, Praha 6, **2) Ministerstvem vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, **3) Ministerstvem spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, **o zaplacení 15 000 000 Kč s příslušenstvím**, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 22. března 2017, č. j. 28C 296/2015 – 204,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se **potvrzuje**.

- II. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému plnou náhradu nákladů odvolacího řízení, Ministerstvu obrany ve výši 900 Kč a Ministerstvu vnitra ve výši 900 Kč, vždy do tří dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem zamítl soud I. stupně návrh žalobce na přerušení řízení do skončení řízení, vedeného Policií České republiky pod sp. zn. [REDAKCE] pod sp. zn. [REDAKCE] (dozorový spis Krajského státního zastupitelství Brno – pobočka Zlín, sp. zn. [REDAKCE]), Nejvyšším státním zastupitelstvím ČR, pod sp. zn. [REDAKCE] a Krajským ředitelstvím Zlínského kraje, pod sp. zn. [REDAKCE] žalobu o zaplacení 15 000 000 Kč s příslušenstvím zamítl a žalovanému přiznal náhradu nákladů řízení. Žalobce se uvedené částky domáhal z titulu zadostiučinění za nemajetkovou újmu, jež mu měla vzniknout v důsledku prohlášení místopředsedy vlády České republiky Andreje Babiše v televizním pořadu Otázky Václava Moravce dne 7. 12. 2014 na základě informace, poskytnuté žalovaným v souvislosti s výbuchem muničního skladu žalobce v areálu VTÚ s. p. Vlachovice - Vrbětice ve dnech dne 16. 9. a 3. 12. 2014. Místopředseda vlády uvedl na základě informace, poskytnuté mu pracovníky Ministerstva obrany, o žalobci informace hrubě poškozující jeho dobré jméno a pověst (viz konkrétní výroky popsané v napadeném rozsudku). Ostatní v záhlaví uvedená ministerstva se „podílela na gradaci následků“, jelikož orgány činné v trestním řízení a velitel zásahu při výbuchu nedementovaly nepravdivá tvrzení a spekulace sdělovacích prostředků stran žalobce.

Žalovaný prostřednictvím zainteresovaných ministerstev nárok odmítl. Namítl, že na vystoupení Andreje Babiše v diskusním pořadu nelze pohlížet jako na výkon veřejné moci a nejsou proto splněny předpoklady odpovědnosti státu podle zákona č. 82/1998 Sb. Velitel zásahu při koordinaci záchranných a likvidačních prací hasičského záchranného sboru České republiky sděloval o zásahu orgánům státní správy a samosprávy pouze objektivní informace k ochraně obyvatelstva a majetku a neposkytl žádné vyjádření týkající se žalobce, která by jej mohla poškodit. Velitel zásahu a další zástupci složek integrovaného záchranného systému nemohou dementovat nebo upřesňovat názory a informace, poskytované sdělovacími prostředky či komentáře jiných subjektů.

Mezi účastníky bylo nesporné, že se žalobce se svým nárokem na náhradu nemajetkové újmy v uvedené výši obrátil na všechny tři ministerstva, která jeho nárok odmítla. Dále bylo mezi nimi nesporné, že dne 16. 9. a 3. 12. 2014 došlo v areálu VTÚ s. p. Slavičín – Vrbětice k výbuchům muničních skladů č. 16 a 12, které měl v nájmu žalobce. Na základě rozhodnutí vlády České republiky ze dne 4. 11. 2014 byly povolány k plnění úkolů Policie České republiky a Armáda České republiky jako složky integrovaného záchranného systému. Dne 7. 12. 2014 vystoupil v diskusním pořadu „Otázky Václava Moravce“

místopředseda vlády České republiky Andrej Babiš, bylo mj. diskutováno o událostech ve Vrbětčích. Soudu I. stupně nebyly zapůjčeny žalobcem označené trestní spisy, vyjma spisu [REDAKCE], resp. [REDAKCE] týkající se trestního oznámení žalobce. Orgány činnými v trestním řízení bylo soudu sděleno, že předmětné spisy neobsahují žádné podklady či informace k vystoupení místopředsedy vlády České republiky Andreje Babiše v diskusním televizním pořadu Otázky Václava Moravce ani informace, které měly být sděleny pracovníky Ministerstva obrany ČR místopředsedovi vlády. Úřadem vlády České republiky bylo soudu sděleno, že zaměstnanci Úřadu vlády České republiky místopředsedovi vlády žádné informace v dané věci neposkytli ani se jeho přípravou na předmětný pořad nezabývali. Ministerstvo obrany sdělilo, že žádní zaměstnanci jeho úřadu žalobcem tvrzené informace prvním místopředsedovi vlády v rámci své úřední činnosti neposkytli. Z obsahu spisu Nejvyššího státního zastupitelství sp. zn. [REDAKCE], zejména trestního oznámení žalobce ze dne 6. 12. 2014, soud I. stupně zjistil, že žalobce podal trestní oznámení na dosud neznámého pachatele pro podezření ze spáchání trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby v souběhu s trestným činem ohrožení utajované informace, kterého se měl dopustit neustanovený pracovník orgánů veřejné moci, který vykonal svoji pravomoc v rozporu se zákonem tím, že umožnil zveřejnění utajované informace, mající původ v trestním spise, neoprávněné osobě. Jedná se o shodné informace, jež jsou obsahem žalobního návrhu v této věci a které měl zveřejnit v diskusním pořadu Václava Moravce dne 7. 12. 2014 Andrej Babiš.

Soud I. stupně s odkazem na § 1 odst. 1, § 2, § 5 písm. a) a b), a § 13 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. uzavřel, že již ze samotných žalobních tvrzení se podává neúspěšnost žaloby, proto nevedl dokazování v rozsahu, jak jej označil žalobce. Poukázal na to, že nesprávným úředním postupem ve smyslu § 13 odst. 1 zák. č. 82/98 Sb. se rozumí porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu při jeho rozhodovací činnosti a podmínkou aplikace tohoto ustanovení je to, že stát prostřednictvím svých orgánů vystupuje jako nositel veřejné moci. Dále poukázal na to, že žaloba přes výzvu soudu, danou žalobci usnesením ze dne 16. 8. 2016, zůstala co do skutkových tvrzení nekonkrétní a neurčitá a žalobce ji ani nemůže řádně zkonkretizovat, když neví, zda, kdo a při jaké příležitosti poskytl místopředsedovi vlády informace, které následně uvedl v otázkách Václava Moravce a zda případně poskytnuté informace byly záměrně zkreslené (jak tvrdí). Sám žalobce připustil, že potřebné skutečnosti nebude moci doplnit bez provedení dokazování jím požadovanými trestními spisy, resp. dokud nebude rozhodnuto o jeho trestním oznámení a rovněž o „kauze Vrbětice“ (tedy dokud nebudou známy výstupy z trestních řízení). Z těchto okolností soud I. stupně dovodil, že uplatněná žaloba je předčasná. Pakliže žalobce podal trestní oznámení, ve kterém napadá stejné pochybení orgánů státu, jako v této žalobě, bude nejprve potřeba prošetřit

skutečnost, zda se žalobcem popsaným jednáním stal trestný čin, kdo jej spáchal a zda byl spáchán v příčinné souvislosti s jednáním orgánů státu. Poté, co budou tyto skutečnosti postaveny najisto, bude teprve zřejmé, zda takto koncipovaná žaloba může být úspěšná. Soud I. stupně zdůraznil, že mu nepřísluší suplovat vyšetřovací činnost orgánů činných v trestním řízení a ohledně zapůjčení požadovaných vyšetřovacích a dozorových spisů odkázal na § 162 odst. 3 a 4 pokynu č. 7/2004 Sb. Nejvyššího státního zástupce. Ze sdělení orgánů činných v trestním řízení mimo to vyplynulo, že informace, jež měly být poskytnuty místopředsedovi vlády, obsahem trestního spisu nejsou. Soud I. stupně proto zamítl návrh žalobce na přerušování řízení do skončení uvedených trestních řízení. Dovodil dále, že případná újma mohla žalobci vzniknout toliko v souvislosti s veřejnou prezentací daných informací Andrejem Babišem za předpokladu, že se nejednalo o informace pravdivé, nikoliv tím, že tyto informace byly místopředsedovi vlády sděleny třetí osobou. K dalšímu žalobcem dovozovanému nesprávnému úřednímu postupu soud I. stupně konstatoval, že orgány činné v trestním řízení, popřípadě představitelé složek integrovaného záchranného systému, nemají povinnost dementovat informace, které jsou uváděny v hromadných sdělovacích prostředcích a takto vymezené jednání nelze zahrnout pod pojem úředního postupu. S tímto odůvodněním žalobu zamítl a žalovanému přiznal náhradu nákladů řízení podle § 142 odst. 1 o. s. ř.

Proti tomuto rozsudku v celém rozsahu jeho výroku podal žalobce včasné odvolání. Zopakoval v něm východisko své žaloby a dovozoval, že orgány Ministerstva obrany a orgány činné v trestním řízení porušily své povinnosti a dopustily se nesprávného úředního postupu tím, že sdělily předmětné nepravdivé či hrubě zkreslené žalobce dehonestující informace místopředsedovi vlády. Tyto informace zveřejnil místopředseda vlády, tedy zástupce státu, v daném pořadu a výslovně uvedl, že mu byly sděleny nejmenovanými osobami z Ministerstva obrany. Na takto zveřejněné informace reagovaly téměř veškeré sdělovací prostředky a sdělení místopředsedy vlády a následně i ministra obrany vyvolalo u obecné veřejnosti a v obchodním prostředí žalobce nepřátelské tendence vůči němu, došlo k masivnímu poškození jeho dobrého jména a pověsti a významnému narušení jejího podnikání. Soud I. stupně měl s ohledem na probíhající trestní řízení přerušit podle § 109 odst. 1, písm. b) o. s. ř., jeho závěr o předčasnosti žaloby je nesprávný a pomíjí ustanovení zákona č. 82/1998 Sb. o promlčecích lhůtách. Žalobci již újma bezprostředně po 7. 12. 2014 prokazatelně vznikla, což hodlal prokazovat reportážemi, včetně předmětného pořadu ČT, a články z médií, které prokazují zásadní zásah do jeho dobré pověsti. Rozhodnutí soudu I. stupně ve věci samé žalobce vytýká nedostatek důvodů, nepřezkoumatelnost a nesprávné právní hodnocení věci. Postup soudu I. stupně byl nekonzistentní, neboť na jednu stranu vyžádal žalobcem poukazované trestní spisy, ale poté, co je některé z dožádaných

orgánů odmítly poskytnout, již na dokazování těmito spisy rezignoval. Žalobce dovozoval, že zapůjčení požadovaných spisů možné je a odmítnutí jejich poskytnutí nemá zákonný podklad. Není zřejmé, z jakého důvodu nepovažuje soud I. stupně jednání státu a místopředsedy vlády za nesprávný úřední postup. Vyjádření veřejných činitelů v médiích k věcem veřejným z titulu jejich funkce nelze nepovažovat za součást výkonu veřejné moci. Ke zveřejnění většiny uvedených informací došlo navíc v rozporu se zákonem č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, což je nepochybně nesprávným výkonem veřejné moci a tuto skutečnost soud I. stupně nijak nezhodnotil. Jedná se tedy o nesprávný úřední postup ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb. a je rovněž dán následek v podobě devastačního zásahu do dobrého jména žalobce i příčinná souvislost. K závěru soudu I. stupně, že i po výzvě zůstala žaloba obecná a nekonkrétní, žalobce poukázal na to, že nebyl schopen doplnit skutečnosti, ke kterým neměl přístup a které naopak mohl vyžádat na jeho návrh soud, jenž na dokazování rezignoval. Zdůraznil, že zejména orgány činné v trestní řízení důsledně nedementovaly názory a spekulace sdělovacích prostředků, přestože jim bylo z trestních spisů známo, že nejsou pravdivé, čímž bylo prohloubeno mediálně podporované podvědomí, že se i na druhém výbuchu podílel žalobce. Žalovaný tak namísto objektivního informování veřejnost informoval zcela nepravdivě a v důsledku tohoto nesprávného výkonu veřejné moci byla způsobena žalobci nemajetková újma. Žalobce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc mu vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.

Žalovaný prostřednictvím dotčených organizačních složek navrhl potvrzení napadeného rozsudku a ve vyjádření Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra se ztotožnil s jeho závěry. Zdůraznil, že veřejnou mocí se rozumí autoritativní rozhodování orgánu veřejné moci o právech a povinnostech subjektů v nerovnoprávném postavení s tímto orgánem, kdy obsah rozhodnutí tohoto orgánu nezávisí od vůle subjektu (usnesení Ústavního soudu ČR sp. zn. II. ÚS 75/93). Zdůraznil podmínky vzniku odpovědnosti státu podle § 5 zákona č. 82/98 Sb. a poukázal na to, že žaloba je formulována obecně, nekonkrétně a je neurčitá, z jejího textu nevyplývá, jaká pravidla, předepsaná právními normami, byla při rozhodovací činnosti porušena.

Z konkrétního obsahu odvolání lze dovodit odvolací důvody ve smyslu § 205 odst. 2 písm. c), d) a g) o. s. ř. Odvolací soud proto z jeho podnětu přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vyhlášení předcházelo, v rozsahu, daném § 212 a § 212a o. s. ř. Věc projednal v nepřítomnosti zástupce Ministerstva spravedlnosti v souladu s § 101 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 211 o. s. ř. a dospěl k závěru, že rozhodnutí soudu I. stupně je věcně správné, odvolání proto není opodstatněno.

Odvolací soud přisvědčuje závěru soudu I. stupně, že nedůvodnost žaloby vyplývá ze samotných žalobních tvrzení. Žalobce zakládá svůj nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu na podkladě § 31a zák. č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem na tvrzení, že mu byla způsobena nemajetková újma nesprávným úředním postupem ve smyslu § 13 tohoto zákona. Podle § 1 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu způsobenou při výkonu státní moci, konkrétně podle § 13 odst. 1 zák. za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem.

Nesprávným úředním postupem ve smyslu citovaného ustanovení je, jak již správně uvedl soud I. stupně, porušení pravidel předepsaných pro činnost státního orgánu při jeho rozhodovací činnosti. Výkonem státní moci, na který míří citovaný § 1 zák. č. 82/1998 Sb., je postup, jímž dochází ke vnučení vůle státního (veřejného) zájmu jednotlivcům, event. sociálním skupinám nebo celé společnosti, prostřednictvím autoritativního rozhodování státního orgánu (typicky správní nebo soudní řízení). Prohlášení veřejných činitelů ve sdělovacích prostředcích k věci veřejného zájmu či sdělování informací těmto činitelům ministerstvy nebo jejich úředníky zcela zřejmě výkonem státní moci v uvedeném smyslu není. Podmínky odpovědnosti státu podle zákona č. 82/1998 Sb. ani nároky, upravené tímto zákonem, proto nelze na takové jednání vztáhnout. Z uvedeného vyplývá, že samotný předpoklad vzniku odpovědnosti státu za nemajetkovou újmu, dovozovaný žalobcem z toho, jaké informace byly místopředsedovi vlády poskytnuty úředníky Ministerstva obrany ohledně žalobce v souvislosti s výbuchem jeho muničního skladu, je vadný. Poukaz žalobce na to, že sdělením takových informací či jejich zveřejněním místopředsedou vlády měl být porušen zákon o ochraně utajovaných skutečností, je rovněž nevýznamný. Taková okolnost nemá žádnou souvislost s tvrzenou nemajetkovou újmou žalobce. Ve smyslu zákona č. 82/98 Sb. taktéž nelze státní orgány, resp. orgány činné v trestním řízení, činit odpovědnými za to, jaké informace v souvislosti s výbuchem muničního skladu žalobce uváděly hromadné sdělovací prostředky, a nelze generovat odpovědnost státu za poškození dobré pověsti žalobce z toho, že jeho orgány takové (negativní) informace o žalobci nedementovaly.

Vzhledem k tomu, že samotná žalobní konstrukce odpovědnosti státu nemůže obstát, zůstává stranou, že žaloba je, jak již soud I. stupně uvedl, převážně založena na předpokladech a domněnkách, nikoliv na konkrétních faktech, jež by žalobce chtěl teprve zjišťovat prostřednictvím soudu z obsahu trestních spisů o probíhajícím vyšetřování, které ovšem orgány činné v trestním řízení opodstatněně a v souladu se soudem I. stupně citovaným § 162 pokynu Nejvyššího státního zástupce č. 7/2004 Sb. (kancelářský řád státního zastupitelství) z tohoto důvodu do občanskoprávního řízení zapůjčit odmítly.

S odhlédnutím od chybného základu žaloby je zřejmé, že žalobce nemá pro svůj domnělý nárok reálný podklad a v tomto směru by mu nijak neprospělo přerušení řízení do skončení uváděných trestních řízení, v nichž se podle sdělení orgánů činných v trestním řízení ani žádné konkrétní informace ohledně předmětného vystoupení místopředsedy vlády nenacházejí.

Odvolací soud z popsanych důvodů napadený rozsudek podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil, včetně správných výroků o nákladech řízení a zamítnutí návrhu na přerušení řízení. Podle § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. má procesně úspěšný žalovaný právo na náhradu nákladů odvolacího řízení, kterou představuje paušální náhrada za tři úkony advokátem nezastoupeného účastníka po 300 Kč podle § 2 odst. 3 vyhl. č. 254/2015 Sb. za vyjádření k odvolání, přípravu na jednání odvolacího soudu a účast na tomto jednání, příslušející oběma v odvolacím řízení procesně aktivním organizačním složkám státu.

Proti tomuto rozsudku je za podmínek § 237 o. s. ř. přípustné dovolání, které lze podat do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně.

V Praze dne 9. listopadu 2017

JUDr. Irena Saralievová v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Hradová